

ارتباط بین عوامل شخصیت مربیان ورزشی با قابلیت های تصمیم گیری آنان در وضعیت های متفاوت اخلاقی اکبر آقازاده^{۱*} - پویان سلیمانی^۲

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۸/۱۰/۱۸

تاریخ دریافت مقاله: ۹۸/۹/۴

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی ارتباط بین عوامل شخصیت و قابلیت تصمیم گیری در وضعیت های متفاوت اخلاقی مربیان ورزشی استان آذربایجان غربی بود. پژوهش حاضر از نوع علی، مقایسه ای می باشد. ۹۶ نفر (مرد: ۶۶ - زن: ۳۰) از مربیان ورزشی رشته های فوتبال، فوتسال، والیبال، بسکتبال، هندبال که در سال ۱۳۸۸ که در لیگ دسته یک استان آذربایجان غربی مشغول مربی گری بوده اند به شیوه هدفمند انتخاب شدند. از پرسشنامه های قابلیت تصمیم گیری در وضعیت های دشوار اخلاقی (کسول، ۲۰۰۳) و شناخت شخصیت باس، والنزی و الدرینج (۱۹۹۱) استفاده گردید. روایی و پایایی پرسشنامه ها مورد تایید قرار گرفت ($r = 0.85$) و $r = 0.81$ از آزمون کلموگروف-اسمرینف برای بررسی نرمال بودن داده ها و ضریب همبستگی پیرسون و آزمون t گروه های مستقل برای انالیز داده ها استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که رابطه مثبت و معنی داری بین عوامل شخصیت (درون نگر) با اهمیت شرایط و آگاهی اخلاقی وجود دارد و بین عوامل شخصیت، (تساوی گرا، درون نگر) با قضاوت اخلاقی و گرایش اخلاقی و عوامل شخصیت (تساوی گرا) با آگاهی اخلاقی و عوامل شخصیت (تساوی گرا) با اهمیت شرایط رابطه معناداری وجود ندارد. یافته های پژوهش نشان داد که بین ویژگی رشته تحصیلی و عوامل شخصیت تفاوت معنی داری یافت نشد ولی در عوامل قابلیت تصمیم گیری بر حسب رشته تحصیلی فقط در عامل آگاهی اخلاقی تفاوت معنی داری یافت شد. نتایج این تحقیق، ضرورت پی بردن به شیوه تصمیم گیری مربیان در موقعیتهای متفاوت اخلاقی را بر اساس ویژگیهای شخصیتی شان مورد تاکید قرار می دهد.

کلیدواژه‌ها: عوامل شخصیت، قابلیت تصمیم گیری، وضعیت اخلاقی، مربیان ورزشی

* ۱. گروه تربیت بدنی، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران (نویسنده مسئول) akbar.aghazade@yahoo.com

۲. گروه تربیت بدنی، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران

نسبت به دیگران هستند (آمبگانکار و پیلاند^۵، ۲۰۰۹). یافته های تحقیقات نشان می دهد که شخصیت با بسیاری از مکانیزم های شناختی جامعه که ممکن است ارتباط بین شخصیت و تصمیم های اخلاقی را نشان دهد مرتبط می باشد (آنتیس، براون، مورفی^۶ و همکاران، ۲۰۰۷، شعبانی بهار، ۱۳۸۳). بعضی از افراد به علت عدم آگاهی از شخصیت خود و روابط اجتماعی و سازمانی در تصمیم گیری دچار مشکل می شوند. قواعد اجتماعی شامل یک سری قواعد اخلاقی است که مشوق افراد برای انجام اعمال خیر و ضامن درستکاری و مشخص کننده اعمال خوب از بد می باشد. تصمیم گیری اخلاقی^۷، توانایی فرد در گرفتن تصمیم مناسب در یک وضعیت متفاوت اخلاقی است، که در قالب ۴ عامل قضاوت اخلاقی^۸، آگاهی اخلاقی^۹، گرایش اخلاقی^{۱۰} و اهمیت شرایط^{۱۱} مورد بررسی قرار می گیرد. که قضاوت اخلاقی به داوری فرد در رابطه با چالش اخلاقی مطرح شده دلالت دارد و آگاهی اخلاقی به حساسیت فرد نسبت به مسوولیت اخلاقی دیگران در وضعیت دشوار اخلاقی اشاره دارد. گرایش اخلاقی به نقش خود قضاوت کننده و واکنش او در صورت حضور در موقعیت اشاره دارد و متغیر اهمیت شرایط نیز، میزان اهمیت وضعیت اخلاقی مطرح شده از نظر فرد را مورد بررسی قرار می دهد (گنگ و زوکمن^{۱۲} ۱۹۹۹، کسول^{۱۳}، ۲۰۰۳). تصمیم گیری اخلاقی به عنوان شکل سازمان یافته تعامل اخلاقی، به منظور حل تعارضات اخلاقی بوده (کان، جردس^{۱۴}، ۱۹۹۸)، و از عناصر ضروری در حوزه ورزشی محسوب می شود. مربیان ورزشی به عنوان پیشگامان توسعه ورزش در کشور، نیازمند توانایی باز شناختی معضلات اخلاقی، شخصیتی و تصمیم گیری مناسب بوده و برای اخذ تصمیمات اخلاقی، چه در محیطهای کاری و چه در میادین ورزشی مسؤول هستند آنان باید با روند تصمیم گیری اخلاقی آشنا بوده و حقوق اخلاقی را بدون به خطر انداختن وجدان اخلاقی خود

پیشرفت همه جانبه تربیت بدنی و علوم ورزشی طی دهه های اخیر، از یک سو میدان عمل دست اندر کاران ورزش را وسعت بخشیده و از سوی دیگر مسائل عمیق اخلاقی و شخصیتی را مطرح کرده است. شناخت ویژگی ها و خصوصیات انسان ها، تصمیم گیری ها و چگونگی شکل گیری و علت های رفتاری و چگونگی برانگیخته شدن انسان ها از جمله مباحث جدی روانشناسی مدیریت است. همچنین می توان شخصیت^۱ را بعنوان اساسی ترین موضوع علم روان شناسی دانست، زیرا محور اصلی بحث در زمینه هایی مانند یادگیری، انگیزه و ادراک، تفکر، هوش و مواردی از این قبیل است. برخورداری از ثبات شخصیت، قدرت تصمیم گیری و ابتکار، خلاقیت، نوآوری، سلامت فکری و بهداشت روانی را در عدم شناخت صحیح خود می توان جستجو کرد و با توجه به اینکه بالاترین معرفت، خودشناسی است، لذا اگر انسان عیوب خویش را بشناسد، مسلماً در جهت رفع آن نیز اقدام خواهد کرد (شکری، ۱۳۸۸). شخصیت، مجموعه ای از ویژگی ها و تمایلات نسبتاً پایدار که مشترکات و قضاوت ها در رفتار روانی (تفکرات، احساسات و اقدامات) افراد را که دارای استمرار زمانی است، مشخص می سازد و ممکن است در همان لحظه به آسانی به عنوان پیامدهای فشارهای اجتماعی و زیستی درک نشود، به طور کلی شخصیت در ۲ قالب شخصیت تساوی گرا^۲، که فرد خود را فاقد اقتدار می داند و شخصیت درون نگر^۳ که در آن فرد در باره چیزها همانگونه که فکر می کند که در اطراف او می گذرد و سعی می کند تعیین کند که چرا آنها اتفاق می افتند (مقیمی، ۱۳۸۷؛ آمبگانکار^۴، ۲۰۰۹) در تحقیقی با عنوان تشخیص ویژگیهای شخصیتی دانشجویان ورزشکار از قبیل رنجور خوبی و درون نگری به این نتیجه رسید که دانشجویانی که دارای پیشینه اخلاقی خوب و آرامش در زندگی خانوادگی هستند دارای ویژگی های شخصیتی بهتری

۱. Personality

۲. Equalitarian personality

۳. Introspector personality

۴. Ambegaonkar

۵. Piland

۶. Antes, Brown, Murphy

۷. Ethical decision making

۸. moral judgment

۹. Moral consciousness

۱۰. Ethical orientation

۱۱. Importance of conditions

۱۲. Gagne, Zuckerman

۱۳. Caswell

۱۴. Conn, Gerdes

به دلیل اینکه قابلیت تصمیم گیری ارتباط نزدیکی با شخصیت افراد دارد، در مقابل هدف گرایی یا جهت گرایی افراد می باشد که ممکن است افراد، نیازمند دریافت اطلاعات بیشتر در تصمیم گیری خود باشند و یا بر پایه ویژگی های شخصیتی علاقمند به واگذاری مسوولیت تصمیم گیری بر عهده دیگران به ویژه نیروهای الگو باشند. تعدادی از تحقیقات به بررسی ویژگی های شخصیتی افراد پرداخته است (فاتحی، ۱۳۸۷؛ خسروی زاده، ۱۳۷۵)، ولی در حال حاضر تحقیقی با هدف بررسی کردن ارتباط بین عوامل شخصیت و قابلیت تصمیم گیری مربیان کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

متخصصان و صاحب نظران معتقدند که امروزه بخش عمده ای از اوقات انسان ها در محیط های ورزشی سپری می شود و این مربیان هستند که با ایجاد فضای ورزشی مناسب، باعث دلپذیر کردن محیط های حاکم در باشگاه ها می گردند تا ورزشکاران با میل و رغبت بیشتری برای موفقیت در تیم های ورزشی تلاش کنند. علی رغم پیشرفت علم اخلاق ورزشی و شخصیت افراد، هنوز دانش کمی درباره توانایی ورزشکاران و مربیان در دنبال نمودن تصمیم ها، عقاید و نظرات خود، پیرامون پیامد تصمیم ها و تاثیر محیط های عامل بر تصمیم گیری آنان وجود دارد و ضروری به نظر می رسد که طی تحقیقاتی بتوان ارتباط این عوامل را مشخص و هدایت نمود. اهمیت بحث حاضر زمانی بارز تر می شود که بدلیل بی تصمیمی در مقابل دو حالت تصمیم گرایی اخلاقی و غیر اخلاقی در ارتباط با شخصیت افراد قرار می گیرد. بطور کلی پژوهش حاضر در نظر دارد ارتباط بین شخصیت و قابلیت تصمیم گیری اخلاقی مربیان ورزشی استان آذربایجان غربی را مورد بررسی قرار داده و به این سوال پاسخ دهد که آیا بین شخصیت مربیان و تصمیم گیری اخلاقی آنان به تفکیک جنسیت، سابقه قهرمانی و نوع رشته تحصیلی رابطه وجود دارد؟

محترم بشمارند (بارتلز و مدین^۱، ۲۰۰۷؛ بارتلز، ۲۰۰۸). اگر چه مطالعات نشان می دهد که آگاهی دست اندر کاران ورزش از مسوولیت های اخلاقی و شخصیتی در نتیجه تاکید روزافزون جامعه بر اخلاق ورزشی و شخصیتی پایدار در حال افزایش است اما آنان در شناسایی معضلات اخلاقی و شخصیتی و تعیین روش مناسب برای حل این معضلات با دشواریهایی روبرو هستند (کسول و آمبگانکار، ۲۰۰۹، کسول، گولد و آمگانکار، ۲۰۰۹). آنها همچنین به این نتیجه رسیدند که بین تصمیم گیری اخلاقی دانشجویان دارای سابقه حضور در محیط های ورزشی قهرمانی با سایر دانشجویان تفاوت معنی داری وجود داشته و تصمیم گیری دانشجویان دارای سابقه قهرمانی از اخلاق گرایی کمتر برخوردار هستند (کسول، گولد و آمبگانکار، ۲۰۰۹). بسیاری از محققان به بررسی اختلافات فردی و نوع تصمیم گیری مربیان پرداخته و به این نتیجه رسیدند که اختلافات فردی در تصمیم گیری های مربیان موثر است (استانویچ و وست^۲، ۲۰۰۰). پیترس و لوین^۳ (۲۰۰۸) در تحقیق خود به این نتیجه رسیدند که اختلافات فردی مربیان در توانایی های ادراکی و مهارت های پیشگویی کننده قضاوت ها و تصمیم گیری های آنها موثر می باشد و همچنین پیشنهاد کردند که محاسبه ارزشهای مورد انتظار ممکن است نقشی را در تصمیم گیری بازی کند (پیترس و لوین، ۲۰۰۸).

روانشناسان ورزش علاقمندند تا بفهمند چه عواملی بر قابلیت های تصمیم گیری موثرند و اینها چطور بر عملکرد ورزشی اثر می گذارند و چطور می توانیم یاد بگیریم تا نوع تصمیم گیری مان را به منظور بهبود عملکردمان تنظیم کنیم (بارتلز، ۲۰۰۸). در سطوح بالای ورزش، تفاوت خیلی اندکی بین سطوح مهارت شرکت کنندگان وجود دارد. بدین ترتیب اغلب دستکاری بر روی عوامل است که تصمیم گیری را تحمیل کند تا برنده را از بازنده جدا سازد (بورلی، ترنر، ویتولی^۴، ۱۹۹۹).

۱. Bartles, Medin

۲. Stanovich, West

۳. Peters, Levin

۴. Burley, Turner, Vitulli

روش شناسی

پژوهش حاضر توصیفی و از نوع کاربردی است که به صورت میدانی انجام گردیده است. جمع آوری اطلاعات تحقیق با استفاده از پرسشنامه کسول (۲۰۰۳) برای اندازه گیری قابلیت تصمیم گیری و پرسشنامه شناخت شخصیت باس، والنزی و الدریدج^۱ (۱۹۹۱) و پرسشنامه محقق ساخته ای جهت جمع آوری اطلاعات جمعیت شناختی (سن-جنس-سابقه قهرمانی-سابقه ورزشی) انجام شد. روایی محتوایی ابزار فوق الذکر توسط اساتید متخصص مدیریت و مدیریت ورزشی مورد تایید قرار گرفته و ثبات درونی آنها در یک مطالعه مقدماتی برابر با آلفای کرونباخ ۰/۸۵ برای قابلیت تصمیم گیری و ۰/۸۱ برای شناخت شخصیت تعیین گردید.

جامعه آماری این پژوهش را کلیه مربیان رشته های فوتبال، فوتسال، بسکتبال، والیبال و هندبال که در لیگ دسته یک استان آذربایجان غربی مشغول مربیگری بودند تشکیل می دهند. که به روش نمونه گیری انتخابی هدفمند، انتخاب شدند. تشکیل می دهد (۱۰۷ نفر) حجم نمونه آماری برابر با جامعه آماری می باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر مشتمل بر کلیه مربیان رسته هایی که در لیگ دسته یک استان به صورت عقد قرارداد در هیئت مربوطه به ثبت رسانده اند می باشند. لازم به ذکر است که در این پژوهش به منظور هر چه دقیقتر بودن اطلاعات بدست آمده و نتایج حاصل، از نمونه گیری صرف نظر شده و کلیه مربیان لیگ دسته یک رشته های مذکور علی رغم

جدول ۱.

ضریب همبستگی پیرسون بین شخصیت تساوی گرا و قضاوت اخلاقی

شاخص های آماری متغیرها	میانگین	انحراف استاندارد	ضریب همبستگی پیرسون
شخصیت تساوی گرا	۲/۳۲۱۵	۰/۶۴۰۹۴	$r = -۰/۰۳۶$
قضاوت اخلاقی	۲/۹۹۳۸	۰/۳۸۹۸۲	$sig = ۰/۷۲۶$

نتایج ارتباط بین شخصیت درون نگر و قضاوت اخلاقی مربیان ورزشی استان آغ، در جدول (۲)، آمده است. نتایج

بیانگر آنست که با ضریب همبستگی برابر با $r = ۰/۱۵$ و سطح معنی داری برابر $sig = ۰/۱۴$ ، بین شخصیت درون

وسعت جغرافیایی استان، پراکندگی نسبی جامعه، صرف وقت و هزینه زیاد، تحت پوشش این پیمایش قرار گرفته اند. پرسشنامه های تحقیق بین کلیه مربیان استان توزیع گردید که ۹۶ پرسشنامه به طور کامل تکمیل و عودت داده شد.

برای تعیین ارتباط بین شخصیت و مولفه های آن با قابلیت تصمیم گیری و مولفه های آن از ضریب همبستگی پیرسون و ضریب همبستگی سلسله مراتبی پیرسون استفاده شد. آزمون مفروضه های نرمال بودن و همگنی واریانس مربوط به نمره کل پرسشنامه و برقراری این مفروضه ها در ارتباط با خرده مقیاس های آن که با استفاده از آزمون کلوموگروف اسمیرنوف بدست آمد جهت مقایسه تصمیم گیری اخلاقی و شخصیتی آزمودنی ها به تفکیک جنسیت و سابقه قهرمانی از آزمون t گروه های مستقل و جهت مقایسه تصمیم گیری اخلاقی و شخصیتی آزمودنی ها به تفکیک نوع رشته تحصیلی تربیت بدنی و غیر تربیت بدین از t گروه های مستقل استفاده گردید. سطح معنی داری $p < ۰/۰۵$ در نظر گرفته شد.

یافته ها

نتایج ارتباط بین شخصیت تساوی گرا و قضاوت اخلاقی مربیان ورزشی استان آذربایجان غربی در جدول (۱)، آمده است. نتایج بیانگر آنست که با ضریب همبستگی برابر با $r = -۰/۰۳۶$ و سطح معنی داری برابر $sig = ۰/۷۲۶$ ، بین شخصیت تساوی گرا و قضاوت اخلاقی ارتباطی وجود ندارد.

۱. Buss, Valency, Wooldridge

نگر و قضاوت اخلاقی تفاوت معنی داری یافت نشد .

جدول ۲.

ضریب همبستگی پیرسون بین شخصیت درون نگر و قضاوت اخلاقی

شاخص های آماری متغیرها	میانگین	انحراف استاندارد	ضریب همبستگی پیرسون
شخصیت درون نگر	۳/۸۱۴۶	۰/۵۰۶۱۷	$r = ۰/۱۵۰$
قضاوت اخلاقی	۲/۹۹۳۸	۰/۳۸۹۸۲	$sig = ۰/۱۴۵$

برابر با $r = ۰/۴۲$ محاسبه شد که با توجه به سطح معنی داری $sig = ۰/۰۵$ ، بین شخصیت تساوی گرا و آگاهی اخلاقی، ارتباط معنی داری وجود ندارد.

با توجه به اطلاعات جدول ۳، در بررسی ارتباط بین شخصیت تساوی گرا و آگاهی اخلاقی مریبان ورزشی از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد که مقدار همبستگی

جدول ۳.

ضریب همبستگی پیرسون بین شخصیت تساوی گرا و آگاهی اخلاقی

شاخص های آماری متغیرها	میانگین	انحراف استاندارد	ضریب همبستگی پیرسون
شخصیت تساوی گرا	۲/۳۲۱۵	۰/۶۴۰۹۴	$r = ۰/۴۲$
آگاهی اخلاقی	۴/۲۴۳۷	۰/۶۰۲۵۹	$sig = ۰/۶۸۶$

سطح معنی دار $sig = ۰/۰۵$ ، بین شخصیت درون نگر و آگاهی اخلاقی همبستگی مثبت و معنی داری وجود دارد.

در بررسی ارتباط بین شخصیت درون نگر و آگاهی اخلاقی مریبان، نتایج ضریب همبستگی پیرسون در جدول ۴ نشان می دهد که مقدار همبستگی برابر $r = ۰/۲۷۱$ و

جدول ۴.

ضریب همبستگی پیرسون بین شخصیت درون نگر و آگاهی اخلاقی

شاخص های آماری متغیرها	میانگین	انحراف استاندارد	ضریب همبستگی پیرسون
شخصیت درون نگر	۳/۸۱۴۶	۰/۵۰۶۱۷	$r = ۰/۲۷۱$
آگاهی اخلاقی	۴/۲۴۳۷	۰/۶۰۲۵۹	$sig = ۰/۰۰۸$

ارتباط معنی داری بین شخصیت تساوی گرا و گرایش اخلاقی وجود ندارد.

جدول ۵، نشان می دهد که با مقدار ضریب همبستگی برابر با $r = -۰/۱۱۵$ و سطح معنی داری $sig = ۰/۲۶۵$ ،

جدول ۵.

ضریب همبستگی پیرسون بین شخصیت تساوی گرا و گرایش اخلاقی

شاخص های آماری متغیرها	میانگین	انحراف استاندارد	ضریب همبستگی پیرسون
شخصیت تساوی گرا	۲/۳۲۱۵	۰/۶۴۰۹۴	$r = -۰/۱۱۵$
گرایش اخلاقی	۳/۳۵۴۲	۰/۴۹۵۴۴	$sig = ۰/۲۶۵$

با توجه به اطلاعات جدول (۶)، در بررسی ارتباط بین شخصیت درون نگر و گرایش اخلاقی مربیان ورزشی، آزمون همبستگی پیرسون نشان داد که با مقدار ضریب همبستگی برابر با $r = 0/107$ و سطح معنی داری $0/30$ ، $sig =$ بین شخصیت درون نگر و گرایش اخلاقی، ارتباطی وجود ندارد.

جدول ۶.

ضریب همبستگی پیرسون بین شخصیت درون نگر و گرایش اخلاقی

شاخص های آماری متغیرها	میانگین	انحراف استاندارد	ضریب همبستگی پیرسون
شخصیت درون نگر	۳/۸۱۴۶	۰/۵۰۶۱۷	$r = 0/107$
گرایش اخلاقی	۳/۳۵۴۲	۰/۴۹۵۴۴	$sig = 0/300$

با توجه به جدول (۷)، در بررسی ارتباط بین شخصیت تساوی گرا و اهمیت شرایط مربیان ورزشی از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد که مقدار همبستگی برابر با $r = 0/43$ محاسبه شد که با توجه به سطح معنی داری $0/67$ ، $sig =$ بین شخصیت تساوی گرا و اهمیت شرایط ارتباط معنی داری وجود ندارد.

جدول ۷.

نتایج ضریب همبستگی بین شخصیت تساوی گرا و اهمیت شرایط مربیان

شاخص های آماری متغیرها	میانگین	انحراف استاندارد	ضریب همبستگی پیرسون
شخصیت تساوی گرا	۲/۳۲۱۵	۰/۶۴۰۹۴	$r = 0/43$
اهمیت شرایط	۴/۴۹۱۷	۰/۵۲۷۰۹	$sig = 0/679$

با توجه به جدول (۸)، نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان می دهد که مقدار همبستگی برابر با $r = 0/251$ می باشد که با توجه به سطح معنی داری $0/014$ ، $sig =$ بین شخصیت درون نگر و اهمیت شرایط همبستگی معنی داری وجود دارد.

جدول ۸.

نتایج ضریب همبستگی بین شخصیت درون نگر و اهمیت شرایط مربیان

شاخص های آماری متغیرها	میانگین	انحراف استاندارد	ضریب همبستگی پیرسون
شخصیت درون نگر	۳/۸۱۴۶	۰/۵۰۶۱۷	$r = 0/251$
اهمیت شرایط	۴/۴۹۱۷	۰/۵۲۷۰۹	$sig = 0/014$

بحث و نتیجه گیری

پیامدهای نامطلوبی همراه باشد. در واقع توصیف یک موقعیت فرضی، باعث ایجاد تصویری می شود که با تجربیات، دانش و نگرش درونی شده فرد همراه شده و او را از پیامدهای احتمالی تصمیم خود که می تواند مثبت و یا منفی باشد آگاه می سازد. نکته دیگر وجود تفاوت میان دو حالت عمل گر و یا نظاره گر در موقعیت دشوار اخلاقی

اگرچه احتمال وجود تفاوت هایی میان واکنش افراد در موقعیت های فرضی و واقعی وجود دارد اما، قرار گرفتن افراد در همین موقعیت های فرضی، علاوه بر به چالش کشیدن ادراکات، آنان را در مقابل وضعیتی دوگانه قرار می دهد که پاسخ به هر کدام می تواند با مزایا و در مقابل

است. در حالت نظاره گر، فرد به عنوان کسی که از اتفاقات با خبر است، تنها اظهار نظر کرده و منفعتی را متوجه خود نمی بیند. اما در حالت عمل گر، خود را به جای شخصیت اصلی قرار داده و ناخودآگاه درگیر چالشی می شود که باید از بین احترام به حقوق اخلاقی و پیروزی در رقابت یکی را انتخاب کند.

بر پایه یافته میانگین نمره کلی تصمیم گیری اخلاقی و همچنین میانگین نمرات مربوط به مولفه های قضاوت اخلاقی، آگاهی اخلاقی، گرایش اخلاقی و اهمیت شرایط، نشانی از اخلاق گرایی بیشتر آزمودنی ها در مقابل هدف گرایی و یا جهت گیری رقابت می باشد. این به این معنا است که بیشتر آزمودنی های پژوهش حاضر از پتانسیل لازم برای واکنش اخلاقی در مقابل وضعیت های دشواری که احتمال وقوع آن ها در دنیای واقعی است برخوردار هستند.

نکته دیگری که بر پایه یافته ها می توان اشاره کرد، میانگین عوامل شخصیت مربوط به مولفه های شخصیت (تساوی گرا- درون نگر) که نشان از عدالت خواهی و صداقت داشت آزمودنی ها دارد، می باشد این بدان معنا است که اکثر آزمودنی ها از شخصیت لازم برای گرفتن تصمیم های اخلاقی برخوردار هستند.

بین شخصیت تساوی گرا با قضاوت اخلاقی مریبان نیز ارتباط معنی داری یافت نشد. نتیجه بدست آمده با نتایج تحقیقات آنتیس (۲۰۰۷) هم خوانی دارد و با تحقیقات شعبانی بهار (۱۳۸۳)، آزادی (۱۳۸۷) و هم چنین حسینی (۱۳۸۸) ناهم خوانی است که می توان از دلایل ناهم خوانی به محیط های آموزشی و جامعه ی آماری اشاره کرد. هم چنین بین شخصیت درون نگر با قضاوت اخلاقی مریبان رابطه معناداری وجود ندارد. که با نتایج تحقیقات شعبانی بهار (۱۳۸۳) هم خوانی دارد. به عبارت دیگر بین مریبان فاقد اقتدار و مریبانی که درباره چیزها همان گونه فکر می کنند که در اطراف او می گذرد و ارتباط آنها با داوری فرد در رابطه با چالش اخلاقی مطرح شده، ارتباط معناداری مشاهده می گردد.

بین شخصیت تساوی گرا با آگاهی اخلاقی مریبان رابطه معناداری مشاهده نگردید، که با نتایج تحقیقات ارشاد (۱۳۷۷) و هم چنین فاتحی (۱۳۸۷) هم خوانی دارد. بین شخصیت درون نگر با آگاهی اخلاقی مریبان رابطه معناداری بدست آمد، به عبارت دیگر بین اینکه فرد درباره چیزها همان گونه فکر می کند که در اطراف او می گذرد با حساسیت او نسبت به مسئولیت اخلاقی دیگران ارتباط معناداری می باشد که این نتیجه با نتایج تحقیقات ارشاد (۱۳۷۷) نا هم خوانی می باشد که از دلایل ناهم خوانی می توان به سبک زندگی، عوامل اجتماعی اشاره کرد. هم چنین تحقیقی که مقیمی (۱۳۸۷) انجام داد به این نتیجه رسید که مدیران عملیاتی از شخصیت درون نگر برخوردار بودند.

بین عوامل شخصیت تساوی گرا با گرایش اخلاقی مریبان رابطه معناداری مشاهده نگردید که با نتایج تحقیقات حسینی (۱۳۸۸) نا هم خوانی می باشد. بین شخصیت درون نگر با گرایش اخلاقی مریبان رابطه معناداری یافت نشد که با نتایج تحقیقات شعبانی بهار (۱۳۸۳) هم خوانی دارد.

بین شخصیت تساوی گرا با اهمیت شرایط مریبان رابطه معناداری مشاهده نگردید که با نتایج تحقیقات فاتحی (۱۳۸۷) و هم چنین ارشاد (۱۳۷۷) و خسروی زاده (۱۳۷۵) هم خوانی دارد و با نتایج تحقیقات حسینی (۱۳۸۸) و هم چنین آزادی (۱۳۸۸) ناهم خوانی می باشد. بین ویژگی های جمعیت شناختی آزمودنیها (جنسیت) و عوامل شخصیتی و عوامل قابلیت های تصمیم گیری مریبان استان آذربایجان غربی رابطه معناداری مشاهده نگردید. بررسی نشان داد که بین عوامل شخصیتی و جنسیتی مریبان ورزشی استان آغ رابطه ای وجود ندارد. نتیجه این تحقیق با نتایج تحقیقات کسول (۲۰۰۹) و همچنین آمبگایونکار (۲۰۰۹) و آزادی (۱۳۸۷) نا هم خوانی می باشد که از دلایل نا هم خوانی می توانیم به عوامل اجتماعی، محیط های آموزشی، اشاره کرد. بین عوامل قابلیت های تصمیم گیری و جنسیت مریبان ورزشی ارتباط معناداری مشاهده نگردید این نتیجه با تحقیقات کسول (۲۰۰۹)

که این نتیجه با نتایج تحقیقات کسول (۲۰۰۹) و هم چنین شعبانی بهار (۱۳۸۳) و خسروی (۱۳۷۵) و ارشاد (۱۳۷۷) هم خوانی دارد. بنابراین می توان چنین استنباط کرد که مربیانی که دارای رشته ی تحصیلی تربیت بدنی هستند از میل به رقابت و پیروزی برخوردار هستند و در تصمیم گیری های خود براساس مسئولیت های اخلاقی که برعهده دارند، تصمیمات لازم و درست را می گیرند. نتایج این مطالعه، ضرورت پی بردن به شیوه تصمیم گیری مربیان در موقعیتهای متفاوت اخلاقی بر اساس ویژگیهای شخصیتی شان مورد تاکید قرار می دهد. به عبارتی دیگر این یافته ها بر ارتباط عوامل شخصیت و قابلیت تصمیم گیری مربیان ورزشی تاکید دارد. بی تردید تکرار نتایج پژوهش حاضر از طریق طرح های تحقیقاتی دیگر، زمینه درک هر چه بهتر فرآیندهای تصمیم گیری بر اساس ویژگی های شخصیت در موقعیت های متفاوت اخلاقی برای مربیان به همراه خواهد داشت.

با توجه نتایج کلی پژوهش حاضر و نیاز مبرم مربیان ورزشی به آشنایی با مسائل شخصیتی و روانشناسی ورزشی که در برهه های مختلف تبیین کننده رفتارها و تصمیم گیری های آنان می باشد، پیشنهاد می شود در کلیه دوره های مربیگری نسبت به پیش بینی درس روانشناسی ورزشی و یا مدیریت رفتار سازمانی اقدام شود.

همخوان است، این نتایج بیان گر این واقعیت است که، تأثیر پذیری عوامل شخصیتی مرد و زن بر روی قابلیت های تصمیم گیری آنان غیر معنی دار بود. اما در تحقیقات انجام شده پتیرس (۲۰۰۸) و هم چنین فردریک (۲۰۰۵) و استانیچ و وست (۲۰۰۰) به این نتیجه رسیدند که عوامل شخصیتی فرد در قابلیت های تصمیم گیری او مؤثر می باشد. هم چنین ابراهیمی (۱۳۷۵) به این نتیجه رسید که مدیران زن بیشتر از مدیران مرد از تصمیم گیری فردی استفاده می کنند و هم چنین کسول (۲۰۰۸) بیان کرد که قابلیت تصمیم گیری مردان بالاتر از زنان است. بنابراین با توجه به یافته های پژوهش حاضر می توان چنین استنباط کرد که بین جنسیت و کارآفرینی و نوآوری هیچ گونه رابطه ای وجود ندارد. پس می توان برای رسیدن به موفقیت در تیم های ورزشی، باید در استخدام نیروی انسانی ماهر و خلاق بدون هیچ گونه جهت گیری جنسیتی عمل کرد.

بین عوامل شخصیت (تساوی گرا، درون نگر) با رشته ی تحصیلی مربیان ورزشی استان رابطه معناداری مشاهده نگردید. بین عوامل قابلیت تصمیم گیری در رشته ی تحصیلی مربیان فقط در عوامل آگاهی اخلاقی رابطه ی معناداری مشاهده گردید.

- of athletic training students. *Journal of Athletic Training*, ۴۴(۳), ۱۰۰.
- Antes, A. L., & Brown, R.P., & Murphy, S. T., & Waples, E. P., & Mumford, M. D., & Connelly, S., and Devenport, L. D. (۲۰۰۷). *Personality and ethical decision-making in research: the role of perceptions of self and others. Journal of empirical research on human research ethics. vol./is.* ۲/۴(۱۵-۳۴), ۱۵۵۶-۲۶۴۶.
- Bartels, D.M. (۲۰۰۸). *Principled moral sentiment and the flexibility of moral judgment and decision making, Cognition*, ۱۰۸(۲۰۰۸) ۳۸۱-۴۱۷.
- Bartels, D. M., & Medin, D. L. (۲۰۰۷). *Are morally-motivated decision makers insensitive to the consequences of their choices? Psychological Science*, ۱۸, ۲۴-۳۴.
- Burley, Rosalynn C.; Turner, Lisa A.; Vitulli, William F. (۱۹۹۹). *The Relationship between Goal Orientation and Age Among Adolescents and Adults. Journal of Genetic Psychology*, ۱۶۰(۱). ۸۴-۸۸.
- Caswell, S. V. (۲۰۰۳). *Individual Moral Philosophies and Ethical Decision-Making of Undergraduate Athletic Training Education Students and Instructors. Dissertation, Ohio University.*
- Caswell, S. V., Ambegaonkar, J. P., Caswell, A. M., & Gould, T. E. (۲۰۰۹). *Antecedents of ethical decision making: intercollegiate sporting environments as clinical education and practice settings. Journal of Allied Health*, ۳۸(۱), ۳۹-۴۶.
- Caswell, S. V., Caswell, A. M., & Ambegaonkar, J. P. (۲۰۰۹). *Ethical ideologies and ethical decision-*
- منابع
- ارشاد، طیبه. (۱۳۷۷). توصیف سبک های مدیریت و برخی از ویژگی های فردی و شخصیتی مسئولین تربیت بدنی ادارات آموزش و پرورش تهران و شهرستان ری و اسلامشهر، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت معلم.
- آزادی، آزاده. (۱۳۸۷). بررسی خود پنداره بدنی و برخی از ویژگی های شخصیتی دختران ورزشکار در ورزشهای تماسی و غیر تماسی پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه تهران.
- حسینی، فریده السادات. (۱۳۸۸). پیش بینی جهت گیری هدف با استفاده از پنج عامل بزرگ شخصیت در میان دانشجویان دانشگاه شیراز، فصلنامه مطالعات روان شناختی، شماره ۱۷
- خسروی زاده، اسفندیار. (۱۳۷۵). بررسی ارتباط بین سبک های رهبری ویژگی های شخصیتی مدیران تربیت بدنی موسسات و مراکز آموزش عالی کشور، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.
- شعبانی بهار، غلامرضا، (۱۳۸۳) ارتباط ویژگی های شخصیتی با اثربخشی مدیران تربیت بدنی دانشگاه های سراسر کشور، نشریه علوم حرکتی و ورزشی، جلد اول، شماره ۳.
- شکری، امید. (۱۳۸۸). قضاوت های جنسیتی در بهزیستی ذهنی : نقش ویژگیهای شخصیت. مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران، شماره ۳
- فاتحی، نرگس السادات. (۱۳۸۷). بررسی رابطه بین تیپ شخصیت A و B و سبک مدیریت. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه تهران.
- محمد خانی، هنگامه. (۱۳۷۹). بررسی رابطه بین تیپ های شخصیتی کارکنان و عملکرد شغلی آنان در سازمان های دولتی رفسنجان، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد رفسنجان.
- مقیمی، سید محمد. (۱۳۸۷). سازمان و مدیریت: رویکردهای پژوهشی. تهران، نشر ترمه.
- Ambegaonkar, J. P., & Piland S.G. (۲۰۰۹). *An assessment of personality traits*

- (۱۹۹۹). *Performance and Learning Goal Orientation; as moderators of Social Loafing and Social Facilitation. Small Group Research* ۳۰ (۵). ۵۲۴-۵۴۱.
- Peters, E. & Levin, I.P. (۲۰۰۸). *Dissecting the risky Choice framing effect: Numeracy as an individual Difference factor in weighting risky and riskless options. Judgment and Decision Making*, ۳, ۴۳۵-۴۴۸.
- Stanovich, K. E., & West, R.F. (۲۰۰۰). *Individual differences in reasoning: Implications for the rationality debate. Behavioral and Brain Sciences*, ۲۳, ۶۴۵-۶۶۵.
- making of first-year athletic training students does not improve with a single didactic intervention. CEHD Research Symposium, Fairfax, VA.*
- Conn, J.H., Gerdes, D.A. (۱۹۹۸). *Ethical decision-making: Issues and application to American sport, physical Educator*, ۵۵, ۳.
- Frederick, S.(۲۰۰۵). *Cognitive reflection and decision making. Journal of Economic Perspectives*, ۱۹, ۲۴-۴۲.
- Gagne, Marylene; Zuckerman Miron.

The Relationship between the Personality Traits and Capability of Decision Making at Different Ethical Situation in Athletic Coaches

Abstract

The purpose of this study was to investigate the relationship between personality traits and decision making capability in different ethical situations among athletic coaches in West Azarbaijan province. This is a causal comparative study. Purposive sampling include ۹۶ coaches (۶۶ males, ۳۰ females) from Football, Fotsal, Volleyball, Basketball and Handball teams who have been coaching the premier Leagues in West Azarbaijan province. Antecedents of ethical decision making (Caswell, ۲۰۰۳) and personality recognition (Bass-Vaienzi-Eldridge) questionnaires were used to collect data. Reliability and validity of questionnaires were confirmed ($r=۰,۸۵$, $r=۰,۸۱$). Kolmogoroff-Smirnoff was used to check the normality of data and dependent T- test and Pearson correlation coefficient were used to analyze the data. The results showed that there was a positive significant relationship between personality traits (Introspector personality) with moral character and moral sensitivity. No significant relationship was observed between personality traits (Equalitarian Personality, Introspector personality) with moral judgment and moral motivation. Also, there was no significant relationship between personality traits (Equalitarian Personality) with moral sensitivity and moral character. But significant difference was found between moral sensitivity and subject. The results of this study suggested that understanding the necessity of decision making methods under different ethical situation should be emphasized for coaches.

Keywords: Personality traits, Decision-making capability, Ethical situation, Athletic coaches